

Fagfornyelsen: – om ledelse AV og I profesjonelle læringsfellesskap

Dosent Nils Ole Nilsen

www.nord.no

Agenda

- En studie av ledelse I og AV profesjonelle fellesskap
 - Ledelse I arbeidet med Fagfornyelsen
 - Ledelse AV arbeidet med Fagfornyelsen
- Fagfornyelsen: Kompetansepakker i fagfornyelsen - tilretteleggelse for læring
- Praktiske eksempler på arbeid i profesjonelle fellesskap

- **Lærende møter:** En tydelig agenda for møtet med forberedelse, styrt fremlegg, diskusjon med faglige begrunnelser og tanker om videre arbeid. Man dukker lengre ned i temaet man skal diskutere. Man bruker fagbegrep. Alle deltar. Man prøver å unngå motforestillinger i første del av møtet.
- **Ledelse I:** Å lede fra innsiden innebærer en samarbeidende lederstil der man vektlegger **læringsprosesser** for å nå et felles mål.
- **Ledelse AV:** Å lede fra utsiden med tydelige faglige mål og med en tydelig tidsplan og strategi
- **Profesjonsfaglig fellesskap:** Profesjonsfellesskap handler om å skape ny praksis ut fra nye ideer og føringer. Diskusjonen følges opp som en læringsfrekvens med åpen inngang- ikke som en diskusjon som lukkes allerede i starten. Man skal være på **samme kognitive sted** i diskusjonen.

Min studie bygger på

- Skolelederens arbeidet med ny overordnet del av læreplanen.
- Alle har anvendt **lærende møter som metode** både på kommunale ledermøter og i felles planleggingstid ute på skolene; - en modellering av arbeidsform
- Innsamlede data er skoleledernes egne refleksjoner om ledelse **av** og **i** lærende møter som metode for å utvikle et profesjonsfaglig fellesskap (i denne oppgaven jobbet de med overordnet del 3.5)
- Et samarbeid der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis.

Vedtatt ved kongelig resolusjon 1. september 2017 med hjemmel i opplæringsloven § 1-5.

Opplæringens verdigrunnlag Hvilke verdier skal opplæringen bygge på?	Prinsipper for læring, utvikling og danning Hva innebærer verdiene i skolens kontekst?	Prinsipper for skolens praksis Hvordan skal skolen realisere verdiene i formålsparagrafen?
<ol style="list-style-type: none"> 1. Menneskeverdet 2. Identitet og kulturelt mangfold 3. Kritisk tenkning og etisk bevissthet 4. Skaperglede, engasjement og utforskertrang 5. Respekt for naturen og miljøbevissthet 6. Demokrati og medvirkning 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosial læring og utvikling 2. Kompetanse i fagene 3. Grunnleggende ferdigheter 4. Å lære å lære 5. Tverrfaglige temaer <ol style="list-style-type: none"> 1. Folkehelse og livsmestring 2. Demokrati og medborgerskap 3. Bærekraftig utvikling 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Et inkluderende læringsmiljø 2. Undervisning og tilpasset opplæring 3. Samarbeid mellom hjem og skole 4. Opplæring i lærebedrift og arbeidsliv 5. Profesjonsfelleskap og skoleutvikling

Overordnet del

- *Det profesjonelle samarbeidet ved skolene **forutsetter god ledelse**. God skoleledelse forutsetter igjen **ledelsesfaglig legitimitet** og **god forståelse** av pedagogiske og andre utfordringer lærerne og andre ansatte står overfor. God ledelse **prioriterer utvikling av samarbeid** og relasjoner for å **bygge tillit i organisasjonen**. Skolens ledelse skal **gi retning** for og **tilrettelegge for elevenes og lærernes læring og utvikling**. Skoleledelsen skal lede det pedagogiske og faglige samarbeidet mellom lærerne og bidra til å **utvikle et stabilt og produktivt miljø** der alle har lyst til å utvikle sitt beste. (Kunnskapsdepartementet, 2017).*

3.5

Hva er bra

- Gode refleksjoner
- Vi-kultur & felles verdier
- Medvirking / medansvar
- Alle kan få gjøre noe de er gode på

Hva kan gjøres bedre

(Skole - hjem)

Få alle med / Felles normer & verdier / holdn.

Holde koken

- Implementering

Hvorfor

- Ingen fosit
- Gode prosesser der alle blir hørt
- Eierskapet
- Gode relasjoner / forv. avkl
- Grupper i utv. arb.

Hvordan

Forventningsavkløring

- Følge opp tettere.
- Prioritere
- Involvere alle
- ~~hat~~ Begrepsavkløring
- tilsnere

3.5. Profesjonsfelleskap og skoleutvikling

Bra:

- Samvirkende planer for skoleutvikling
- Kollektiv utvikling (alle ansatte med)
- Involvering og ansvarliggjøring av plangruppa
- Utviklingsarbeid, Forventninger
-

Hvorfor:

- Forutsigbart og forpliktende
- Gode strukturer, rammer (tid) og planer
- Flere tar ansvar - lettere å få trykket i utviklingsarbeidet.

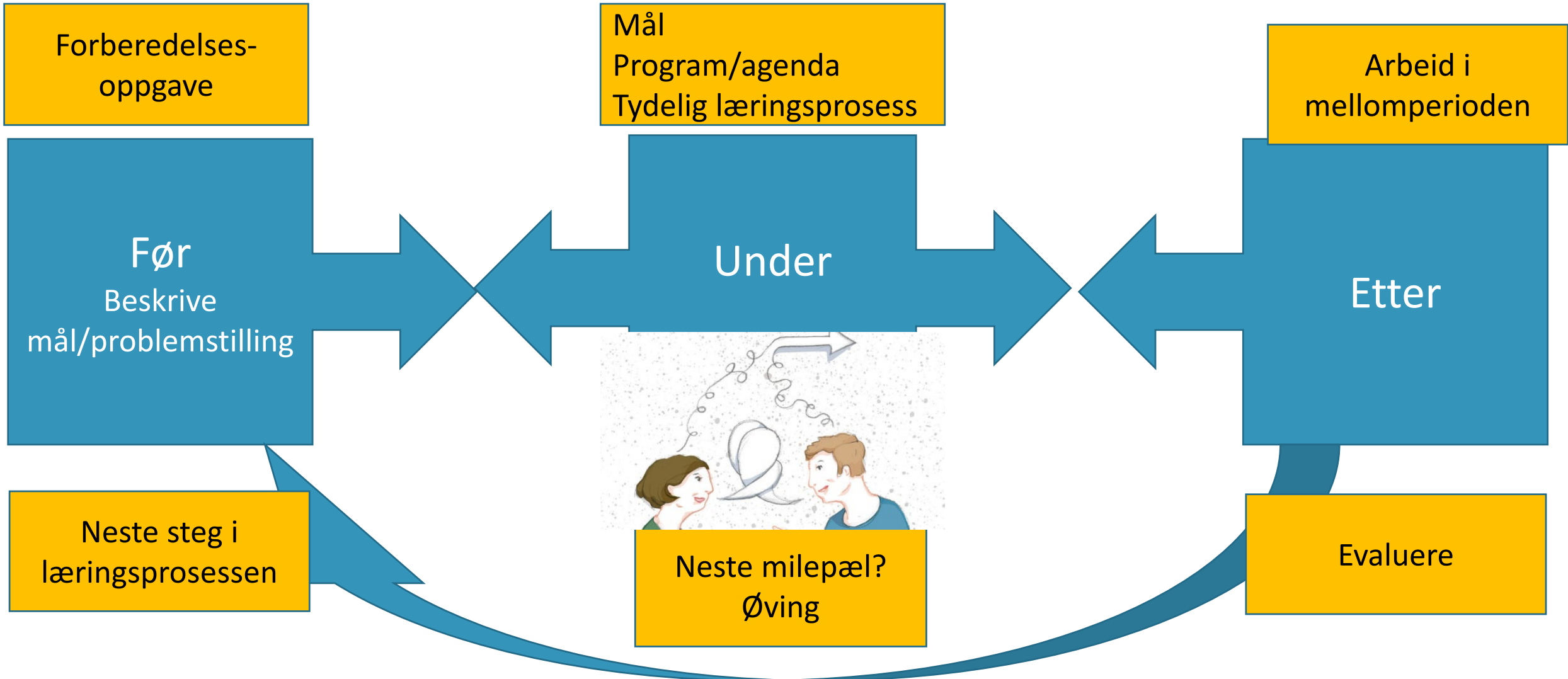
Neste praksis:

- gå mer i dybden, → holdninger, praksis,
- finne gode måter å dele god praksis på
- kildre forsknings og erfaringsbasert kunnskap
- ledere bedre til å stille de kritiske spørsmål

- Møter som finner sted på skolene blir ofte gjennomført og organisert veldig forskjellig.
- Knut Roald (Roald, 2015) argumenterer for at for mange møter i norske skoler mer kan kategoriseres som administrative møter og som mest av alt handler om driftsoppgaver.
- Vi finner sjeldnere utviklingsoppgaver der lærerne er forberedt på innholdet i diskusjonene.

Lærende møter - læringsløyfer

Agenda for møtet er sendt ut på forhånd

Agendaen inneholder et formulert mål for møtet

Forberedelse til møtet er svært viktig: les en fagartikkel eller se en video om temaet

Agendaen beskriver læringsprosessen i møtet- individuelt, gruppe og plenum (IGP)

Man stiller spørsmål fremfor motforestillinger

Alle er bevisste på å bidra i utviklingsprosessen (samarbeidende)

Møteledelse og ansvar for møtet går på omgang

Et klart skille mellom driftsoppgaver og utviklingsoppgaver

Vurder det positive før det negative

Aksjonsorienterte tilbakemeldinger om profesjonell utvikling

Heterogene arbeidsgrupper (alle - uansett trinn og fag kan lære sammen)

Beskrive milepæler for fremdrift og fordele ansvar for oppfølging - A#-strategi

Fritt etter Irgens figur 36,
side 130 «Innramming,
framføring, illustrering og
undersøkelse

ILLUSTRERE
Konkretisere og
eksemplifisere det vi
står for og mener –
«gjøre det fremmede
kjent og det kjente
fremmed»

UTFORSKE
Teste ut synspunkt, spørre de(n)
andre om egne synspunkt holder

FRAMFØRE
Å være selvrepresenterende: fortelle
hva man selv mener og argumentere
for det, foreslå og begrunne forslag

LEDERS ANALYSE AV MØTET:
Hva preger møtets
kommunikasjon med tanke på
innramming, framføring,
illustrering og utforsking?

RAMME INN
(Avgrensning, avklare
hensikt, bakgrunn,
eventuelt å skape et
utgangspunkt alle kan
medvirke i.
(Men, vi må også ta inn
styrken og mulighetene
til å overskride/bryte ut
av rammen når man ser
at det må til

Samtalens nivå i møtet - Wenigers graderte teoribegrep

<p>Lavt nivå T 1</p>	<p>Samtale om koordinering - om skjemaer, maler, instruksjoner, generelle diskusjoner på overflaten om kollektiv planlegging (hvordan gikk det, hva likte lærerne best osv).</p>
<p>Middels nivå T2</p>	<p>Læreren formulerer læresetninger i erfaringsutsagn eller i leveregler, altså en teori praktikerne kan artikulere. Hvordan har vi jobbet sammen rundt planlegging og diskusjon hvorfor vi gjorde det slik</p>
<p>Høyt nivå T3</p>	<p>Samtale om et eller flere verdier og pedagogiske prinsipper knyttet til elevens læring. Hvordan elevene lærer, elevenes egenart, elevenes og lærernes tenking, faglige prinsipper og konsepter</p>

Læring i møtet ut fra SOLO- taksonomien (Biggs& Collis, 1982; Biggs& Tang, 2007)

STRUCTURE of the OBSERVED LEARNING OUTCOME

- Fire nivå/klasifikasjoner av læringsutbyttet (klasifikasjonene er foretatt på grunnlag av det lærerne og skolelederne gjør når de skal løse oppgaver knyttet til arbeid med Fagfornyelsen)
 1. Det enkelt-strukturelle nivå - eks rett på dybdelæringsbegrepet
 2. Det fler-strukturelle nivå - eks kopling dybdelæring mot tverrfaglige tema
 3. Det relasjonelle nivå - å se sammenhenger mellom alle deler av læreplanen
 4. Det utvidede abstrakte nivå - å lage problemstillinger - å reflektere - å kritisk vurdere

SOLO taksonomi

		Å kunne innholdet i overordnet del - ett og ett.	Kombinere begreber rutinemæssigt Analysere og reproducere Forklare begreber og identificere sammenhænge	Identificere forskelle/sam.lign Kombinere begreber Analysere og bevise Anvende begreber og opstille sammenhænge	Opstille teorier og hypoteser Bevise og generalisere Reflektere Perspektivere
	Bruke ett og ett kompetansemål for fag	Forklare og definere begreber Udføre rutinemæssige løsningsprocedurer			
	Angive formler Udføre simple løsningsprocedurer				
"Misses the point"					
Præ-strukturel	Uni-strukturel	Multi-strukturel	Delvis relationel	Relationel	Abstrakt
Ingen forståelse	Overfladeforståelse		Dybdeforståelse		

- To ledelsesdimensjoner:
 - A) Grad av **samarbeidende ledelse**
 - B) Grad av **Instruerende ledelse** eller Instructional leadership

Fire kategorier profesjonelle fellesskap:

Kollektivt initiativ

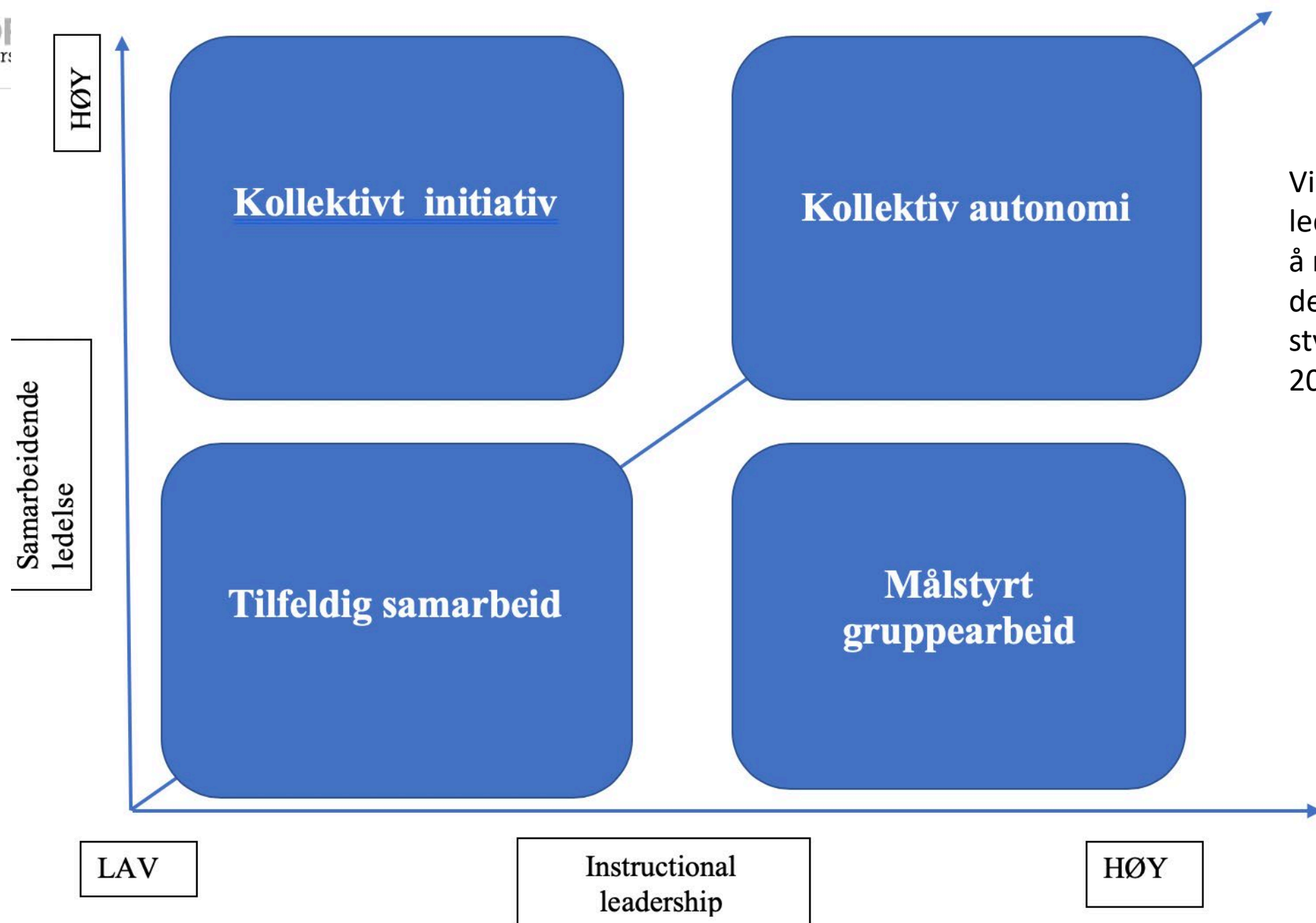
Tilfeldig samarbeid

Kollektiv autonomi

Måltrettet arbeid

Vi trenger sterke ledere: De som tør å risikere læring, der andre ledere styrer (Irgens, 2020 - i dag)

Ledelse innenfra - en samarbeidende ledelsesstil - transformasjonsledelse

Disse lederne finner en god balanse mellom det å være inspirerende deltaker i den profesjonelle læringen og å inspirere andre lærere til å være bidragsytere - en form for distribuert ledelse.

De tror på stor grad av transparens i arbeidet og legger opp til samarbeid i heterogene grupper - fremfor å bruke fastlagte organisatoriske grupperinger som fagseksjon, avdeling eller trinnteam

Diskusjon: Hvordan har dere åpnet kompetansepakken(e)?

Å pakke ut en kompetansepakke -
hva gjør vi da i forhold til læring i
profesjonelle fellesskap ?

Ledelse AV profesjonelle fellesskap - modul 0

Hvor er vi?

- Hva er tilstanden på Vik videregående skole i dag? Reflekter over og lag en kort beskrivelse av din og skolens bruk av læreplaner i dag.
 - Hva er etter din oppfatning kollektiv læring i praksis hos oss?
 - Hvordan legger din fagseksjon til rette for kollektiv læring i dag?
- **Hvor skal vi?**
Lærere og ledere tolker, forstår og bruker læreplanverket på en måte som er optimal for elevenes opplæring.
- **Hvordan komme seg dit?**
 - Må min fagseksjon gjøre endringer i måten vi arbeider på? I så fall hvilke? PSO

MÅL: Lærere og ledere tolker, forstår og bruker læreplanverket på en måte som er optimal for elevenes opplæring, Du skal reflektere over og lage en kort beskrivelse av ønsket tilstand på din skole 2 år fram i tid.

1. Hvor er vi?

3. Hvordan komme seg dit?

Hvordan bruke et slikt A3-skjema som artefakt i lærende møter?

Liten effekt -- stor eff.

Vanskelig - enkelt

2. Analyse av utfordringer for å nå målsettingen - HVOR SKAL VI?

4. Tiltaksplan

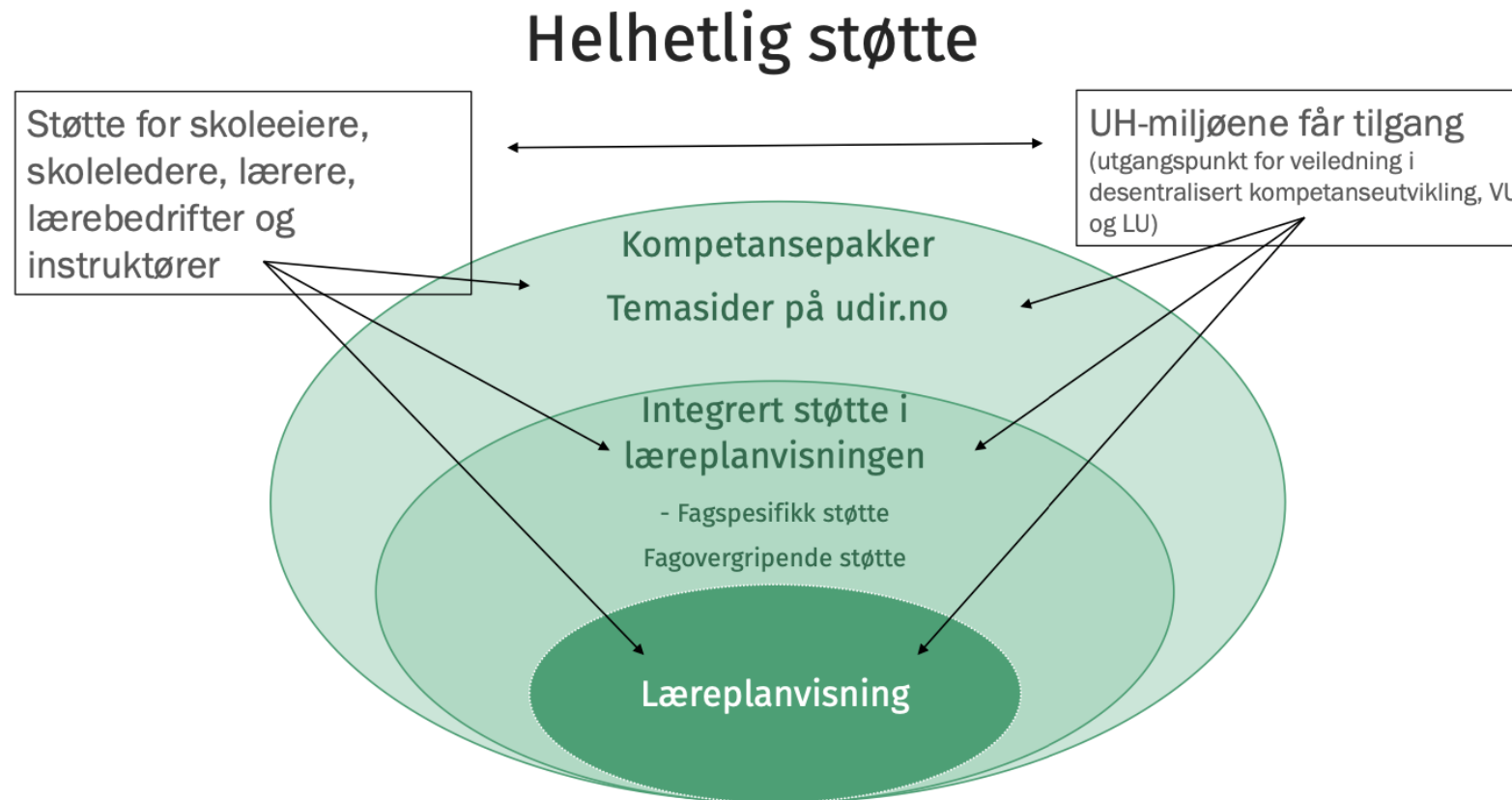
Analysesområder: Kompetanse, Organisering og Systematikk

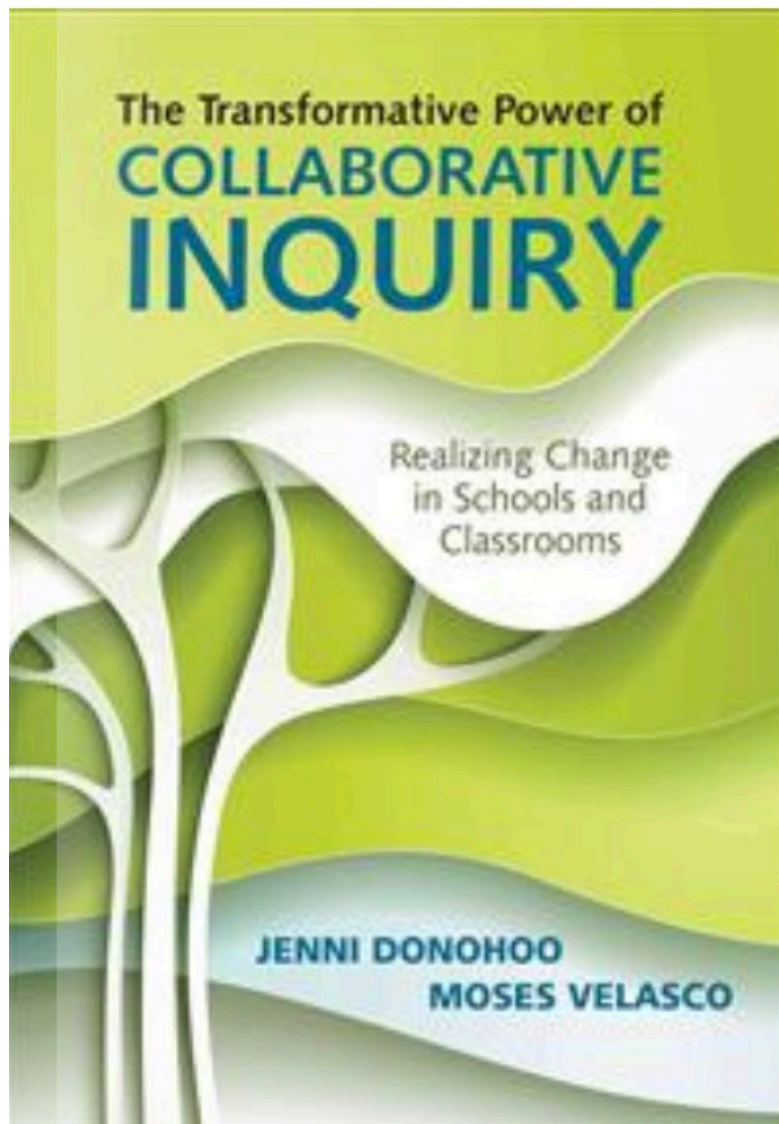
Tiltak	Ansvar	Frist	Status

5. Hvordan kan tiltakene måles?

Fagfornyelse gjennom kompetansepakker

Profesjonell utvikling vs Profesjonell læring

Forskjell mellom profesjonell utvikling og profesjonell læring

Profesjonell utvikling	Profesjonell læring
Søker å endre undervisning	Søker å endre læring
Håper på forbedring	Sikrer og planlegger for forbedring
Endret atferd signaliserer læring	Endret tenkning signaliserer læring
Levert gjennom forelesninger fra eksterne – UH-sektoren	Vedvarende hele tiden
Emner bestemt og prioritert av andre - kompetansepakker	Emner bestemt av lærerne og som er rettet mot lærernes læringsbehov
Verdier <ul style="list-style-type: none"> • Produktorientert • En bredde som dekker flere fagområder • Ledet av <u>skoleledere</u> og av skoleeier 	Verdier <ul style="list-style-type: none"> • Proessorientert • Dybde og forståelse hos enkeltpersoner • Ledelse fra innsiden
Hvor er vi? <ul style="list-style-type: none"> • Noe som blir formidlet • Genereres kun gjennom akademiske aktiviteter – eks forskning 	Hvor er vi? <ul style="list-style-type: none"> • Noe som skal utarbeides og foredles • Genereres i og mellom lærere
Antakelser <ul style="list-style-type: none"> • Alle skoler ligner på hverandre • Universelle læringsbehov for alle lærere 	Antakelser <ul style="list-style-type: none"> • Mangfold i skolemiljøer • Differensierte læringsbehov for lærere

Fagfornyelsen - helhet og deler

Utvikle kompetanse i å tolke, forstå og bruke læreplanverket

Formålsparagrafen Overordnet del

1. Verdigrunnlaget

- Om faget:
- Fagets relevans og sentrale verdier
 - Kjerneelementer
 - Tverrfaglige temaer
 - Grunnleggende ferdigheter

Samarbeid om skolens praksis på tvers av fag:

2. Prinsipper for læring, utvikling og danning

Digital visning

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

↓ Vis ressurser

3. Prinsipper for skolens praksis

Kompetansemål og vurdering

Samarbeid om skolens praksis i fag:

Skolens pedagogiske plattform (skoleutvikling)

Handlingsteorier hos lærere

Profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis

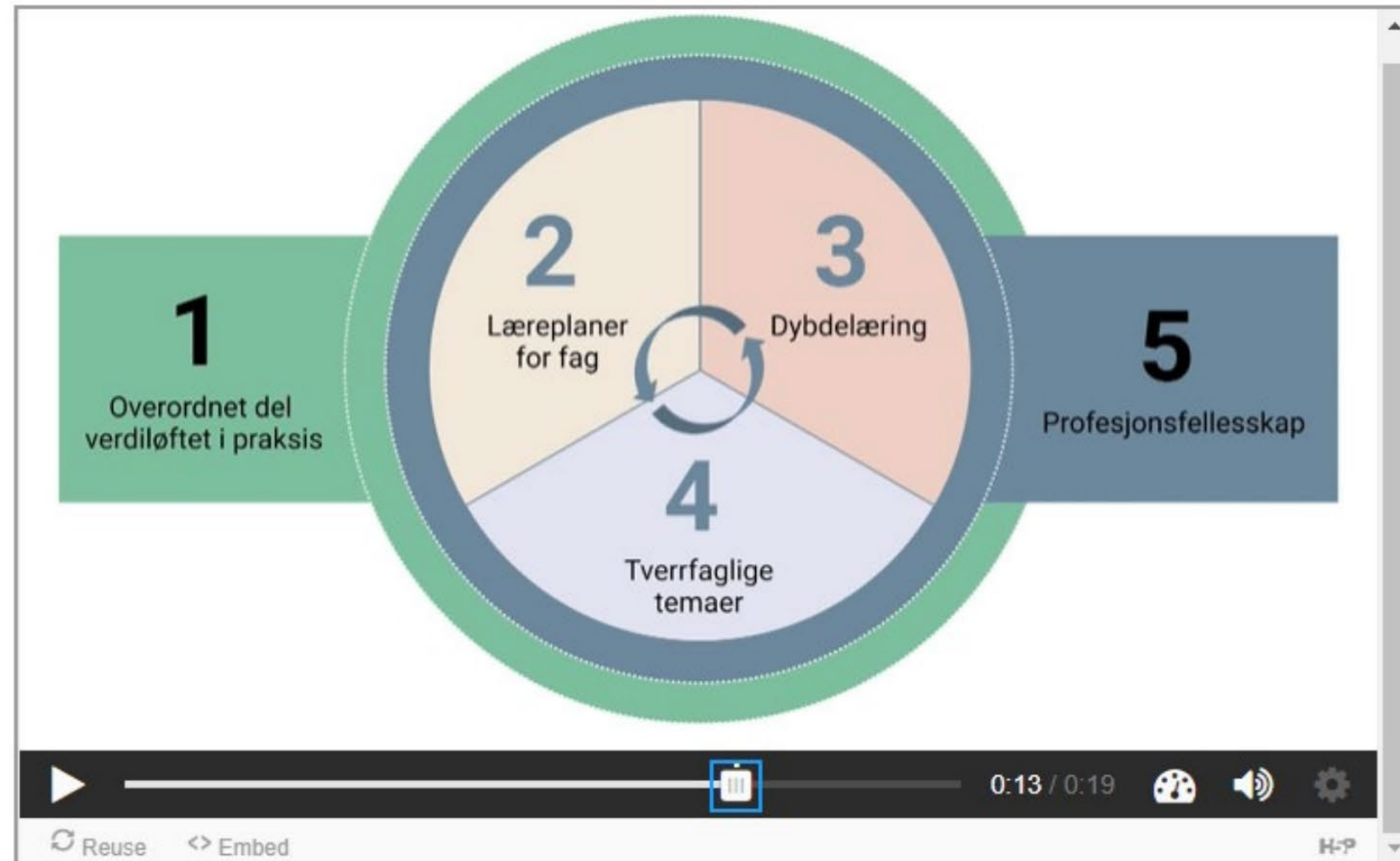
Involvering og engasjement

Moduler i kompetansepakken for innføring av nytt læreplanverk

- For skoleeiere, skoleledere, lærere (og UH)
- Bygget for å kunne brukes i kompetansemodellen

- Intromodul åpnet 1.10
- Modul 1 åpner 1. november
- Modul 2, 3, 4 åpner i desember
- Modul 5 åpner i februar

Modul 2: Læreplaner for fag

2.0 Introduksjon

Modul 2: Læreplaner for fag

2.1 Læreplanstruktur

2.1.1 Ny læreplanstruktur (video)

2.1.2 Læreplanstruktur og overblikk (aktivitet)

2.2 Om faget

2.2.1 Fagets relevans og verdier (video)

2.2.2 Kjerneelementer (video)

2.2.3 Tverrfaglige tema (video)

2.2.4 Grunnleggende ferdigheter (video)

2.2.5 Faggruppemøte om "Om faget" (aktivitet)

2.3 Kompetansemål

2.4 Vurdering

2.5 Modulavslutning

Modul 2: Læreplaner for fag

Mål

Profesjonsfellesskapet arbeider med læreplaner for fag på en måte som bidrar til at elevene utvikler relevant kompetanse.

Velkommen til modul 2: Læreplaner for fag

I denne modulen skal du arbeide med læreplanen for ett av dine fag gjennom både individuelle oppgaver og deling og drøfting i faste faggrupper. Skoleledelsen har en plan for gruppeinndeling.

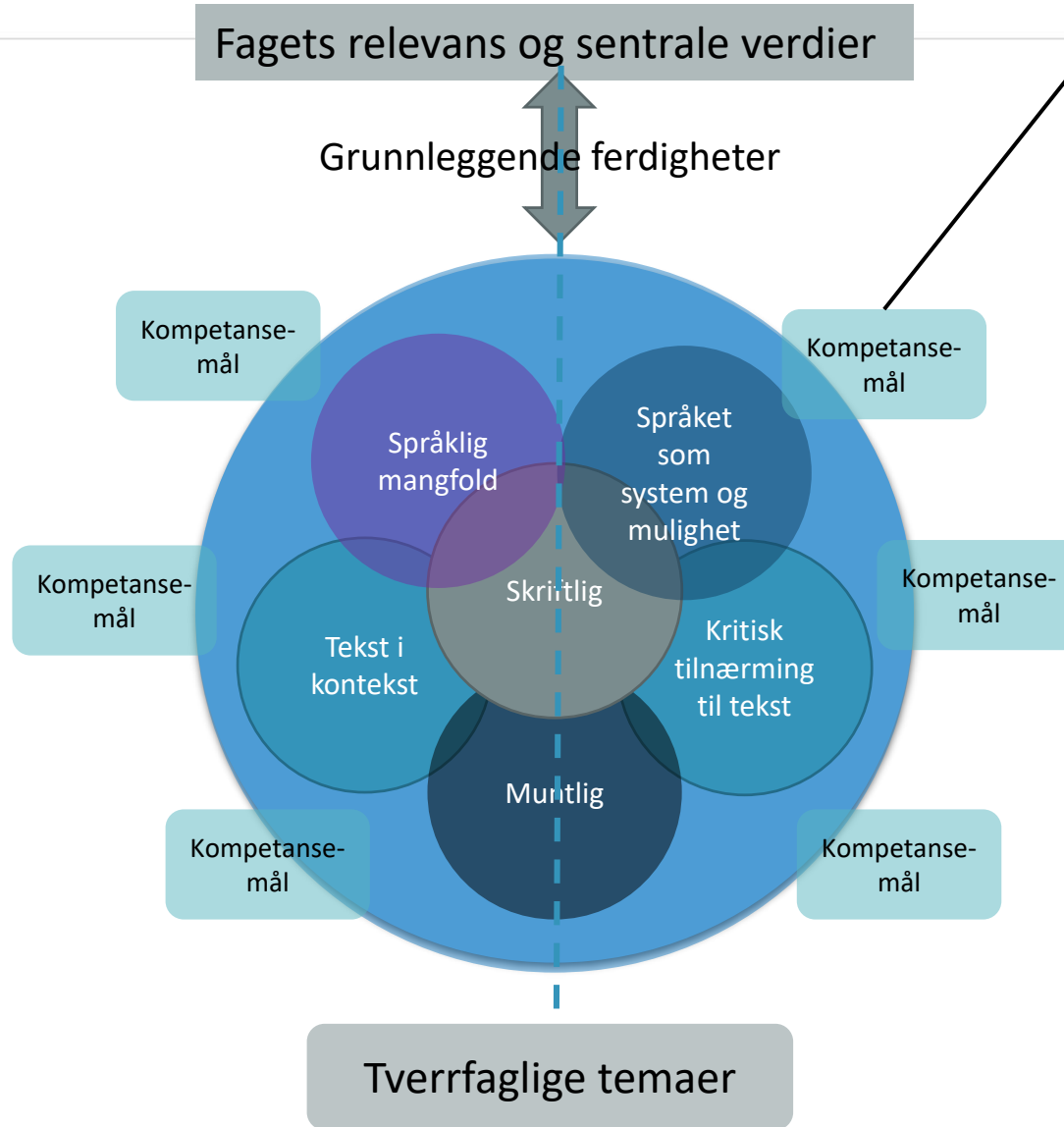
Å pakke ut en kompetansepakke - hva gjør vi da i forhold til læring i profesjonelle fellesskap ?

Når du skal planlegge opplæring, må du lese alle de ulike delene i læreplaner for fag i samformålsparagrafen og overordnet del. Del 2.1 i denne modulen handler om helheten og st

FAGFORNYELSEN
OVERORDNET
DEL

Tilknyttede kompetansemål

NOR01 2. trinn

NOR01 4. trinn

NOR01 7. trinn

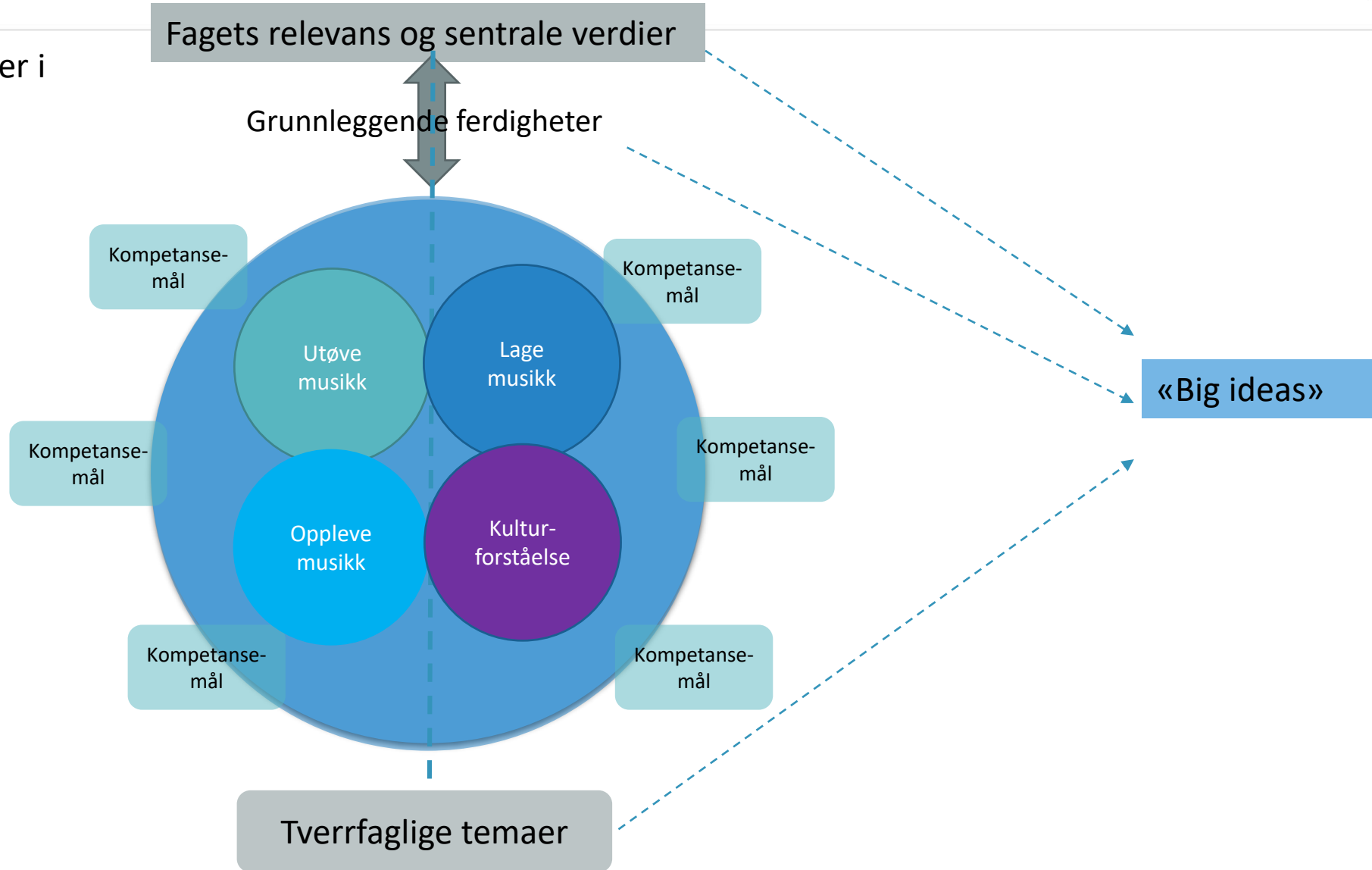
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- leke med språket og prøve ut ulike virkemidler og framstillingsmåter i muntlige og skriftlige tekster
- skrive tekster med tydelig struktur og mestre sentrale regler for rettskriving, ordbøying og tegnsetting
- bruke fagspråk og kunnskap om ordklasser og setningsoppbygning i samtale om egne og andres tekster
- sammenligne talespråk i nærmiljøet med andre talespråkvarianter i Norge og med nabo språk

[Se alle kompetansemål for 7. trinn](#)

Å bruke vil si at vi gjør oss nytte av noe eller utfører en handling for å oppnå et mål. Å bruke henger nært sammen med å anvende, forstått som å gjøre bruk av, ta i bruk, for eksempel en metode eller et verktøy.

Kjerneelementer i Musikkfaget

To og to - læreplaner i fag

Hva er nytt i faget?

Gå inn i læreplanene: udir.no

Velg deg ett fag

1. Se hva som er nytt i faget – klikk på Ressurser
2. Refleksjonsoppgave
 - a) Hva er annerledes enn det som var før?
 - b) Hva la dere spesielt merke til?
 - c) Hvordan vil dette utfordre vår skole - min praksis?

innhold og har sett sammenhenger. Karakteren skal også være basert på kompetansen eleven har vist når eleven har arbeidet praktisk og utforskende med faget.

Ressurser

For faget:

[Hva er nytt i naturfag og naturfag samisk?](#)

For alle fag:

[Hva er nytt i læreplanverket?](#)

[Støtte til innføring av nye læreplaner](#)

[Sosial læring gjennom arbeid med fag](#)

Vurderingsressurser:

[Kjennetegn på måloppnåelse – naturfag Vg1 \(SF/YF\) og Vg3 påbygging](#)

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring til kompetansemål
- Forklaring av verb

↓ Vis ressurser

Kjerneelementene i faget:

- Hva er det viktigste i faget?
- Hvordan vil dette utfordre skolens/min planlegging og gjennomføring av læringsaktiviteter?

- vurdere og lage programmer som modellerer naturfaglige fenomener

Støtte til kompetansemålet

Kjerneelementer

Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter

Teknologi

Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter

Elevene skal oppleve naturfag som et praktisk og utforskende fag. Elevene skal gjennom opplevelse, undring, utforskning og erfaring forstå verden omkring seg i et naturvitenskapelig perspektiv. Ved å arbeide praktisk og ved å lage egne modeller for å løse faglige utfordringer, kan elevene utvikle skaperglede, evne til nytenking og forståelse av naturfaglig teori.

Naturvitenskapene har et spesielt språk og fagspesifikke måter å tenke på for å forklare fenomener og hendelser. Kjerneelementet beskriver fagets uttrykksformer, metoder og tenkemåter. Arbeid med kjerneelementet naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter skal kombineres med arbeid knyttet til de andre kjerneelementene.

Fagets relevans og sentrale verdier

 [Gradvis innføring](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordnet del](#)

Forsiden av læreplanen

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

[Kjerneelementer](#)

[Tverrfaglige temaer](#)

[Grunnleggende ferdigheter](#)

Kompetansemål og vurdering

Vurderingsordning

Fagkoder

Timetall

Gyldighet og innføring

Norsk er et sentralt fag for kulturforståelse, kommunikasjon, dannings og identitetsutvikling. Faget skal gi elevene tilgang til kulturens tekster, sjangre og språklige mangfold og skal bidra til at de utvikler språk for å tenke, kommunisere og lære. Faget norsk skal ruste elevene til å delta i demokratiske prosesser og skal forberede dem på et arbeidsliv som stiller krav om variert kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Faget norsk skal gi elevene innsikt i den rike og mangfoldige språk- og kulturarven i Norge. Gjennom arbeid med faget norsk skal elevene bli trygge språkbrukere og bevisste på sin egen språklige og kulturelle identitet innenfor et inkluderende fellesskap der flerspråklighet blir verdsatt som en ressurs. Faget skal styrke elevenes evne til kritisk tenkning og skal ruste dem til å delta i samfunnet gjennom en utforskende og kritisk tilnærming til språk og tekst. Norskfaget skal gi elevene litterære opplevelser og mulighet til å uttrykke seg kreativt og skapende. Lesing av skjønnlitteratur og sakprosa skal gi elevene mulighet til å reflektere over sentrale verdier og moralske spørsmål og bidra til at de får respekt for menneskeverdet og for naturen.

[Opplæringens verdigrunnlag i overordnet del](#)

 [Vis ressurser](#)

Kompetansemål og vurdering

 [Gradvis innføring](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordnet del](#)

Forsiden av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

[Vg2 YF](#)

[Vg1 SF](#)

[Vg2 SF](#)

[Vg3 SF](#)

[Vg3 påbygging](#)

Vurderingsordning

Fagkoder

Timetall

Gyldighet og innføring

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lese lyrikk, noveller, fagtekster og annen skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk, svensk og dansk og samtale om formål, form og innhold
- lese samiske tekster på norsk og samtale om verdiene som kommer til uttrykk, og hvordan stedsnavn og personnavn som inneholder de samiske bokstavene, uttales

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglige tema

Bærekraftig utvikling

- orientere seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurdere hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster
- bruke lesestrategier tilpasset formålet med lesingen
- skrive tekster med funksjonell håndskrift og med flyt på tastatur
- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og begrunne egne standpunkter i samtaler

Støtte til kompetansemålet

Tverrfaglige tema

Demokrati og medborgerskap

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

[↓ Vis ressurser](#)

Norsk (NOR01-06)

Kompetansemål og vurdering

u.nord.no

[Gradvis innføring](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordnet del](#)

Forsiden av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

[Vg2 YF](#)

[Vg1 SF](#)

[Vg2 SF](#)

[Vg3 SF](#)

[Vg3 påbygging](#)

Vurderingsordning

Fagkoder

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lese lyrikk, noveller, fagtekster og annen skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk, svensk og dansk og samtale om formål, form og innhold

Støtte til kompetansemålet

Grunnleggende ferdigheter

Å kunne lese

- lese samiske tekster på norsk og samtale om verdiene som kommer til uttrykk, og hvordan stedsnavn og personnavn som inneholder de samiske bokstavene, uttales

Støtte til kompetansemålet

Grunnleggende ferdigheter

Å kunne lese

- orientere seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurdere hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

[Vis ressurser](#)

Kompetansemål og vurdering

 [Gradvis innføring](#) | Språk og målform | Last ned | Del

[← Til overordnet del](#)

Forsiden av læreplanen

Om faget

Kompetansemål og vurdering

[2. trinn](#)

[4. trinn](#)

[7. trinn](#)

[10. trinn](#)

[Vg2 YF](#)

[Vg1 SF](#)

[Vg2 SF](#)

[Vg3 SF](#)

[Vg3 påbygging](#)

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lese lyrikk, noveller, fagtekster og annen skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk, svensk og dansk og samtale om formål, form og innhold
- lese samiske tekster på norsk og samtale om verdiene som kommer til uttrykk, og hvordan stedsnavn og personnavn som inneholder de samiske bokstavene, uttales
- orientere seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, **vurdere** hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster
- bruke lesestrategier tilpasset formålet med lesingen
- skrive tekster med funksjonell håndskrift og med digitale medier
- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og begrunne egne standpunkter i samtaler
- reflektere etisk over hvordan eleven framstiller seg selv i digitale medier
- presentere faglige emner muntlig med og uten digitale ressurser
- beskrive, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål

Støtte til læreplanen

Sammenhenger

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

Forklaring

- Forklaring av verb

Å vurdere er å overveie ulike sider ved et saksforhold eller synspunkt. Det kan også omfatte å bedømme kvaliteten ved et produkt eller en prosess. En vurdering resulterer ofte i en beslutning, en bedømmelse eller en konklusjon.

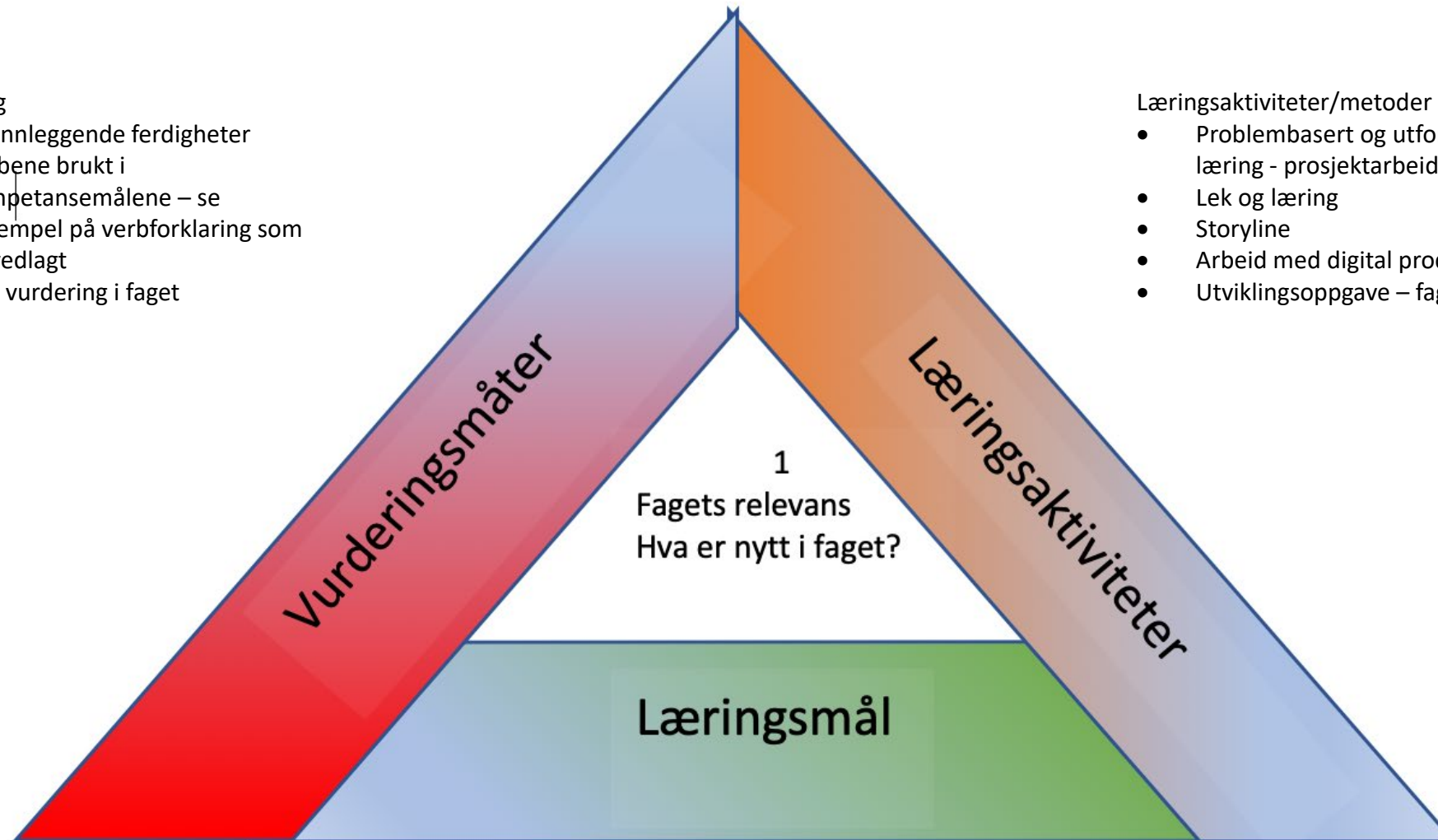
Konstruktiv sammenheng i undervisningsplanlegging - Constructive Alignment (Biggs, 2014)

Vurdering

- Grunnleggende ferdigheter
- Verbene brukt i kompetansemålene – se eksempel på verbforklaring som er vedlagt
- Om vurdering i faget

Læringsaktiviteter/metoder

- Problembasert og utforskende læring - prosjektarbeid
- Lek og læring
- Storyline
- Arbeid med digital produksjon
- Utviklingsoppgave – fagtekst

- Hva skal eleven kunne etter endt kurs/tema?
 - Kjerne-elementer
 - Kompetansemål
 - Mulig kobling mot overordnet del?
 - Verdigrunnet (1) og prinsipper for læring og utvikling (2) og for skolens praksis (3)
 - Hva med *Tverrfaglige tema*?

Verbbeskrivelse

Dette er en hjelp til læreplangruppene når det gjelder bruk av verb i kompetansemålene. Det er mulig å velge fagspsifikke verb i tillegg. Verb, taksonomi og progresjon er omtalt i retningslinjene.

Verb	Beskrivelser av verb til bruk i kompetansemålene
Analysere	Å <i>analysere</i> er å undersøke en sak, en gjenstand eller et begrep for å få avdekket et budskap eller en mening. Å analysere kan bety grundig og systematisk behandling av enkeltelementer og sammenhengen mellom dem. Analysen kan også gjelde en arbeidsprosess.
Beskrive	Å <i>beskrive</i> er å skildre eller gjengi en opplevelse, situasjon, arbeidsprosess eller et faglig emne. Å beskrive noe kan også være å bruke relevante fagbegreper for å systematisere kunnskap om emnet.
Bruke	Å <i>bruke</i> vil si at vi gjør oss nytte av noe eller utfører en handling for å oppnå et mål. Å bruke henger nært sammen med å anvende, forstått som å gjøre bruk av, ta i bruk, for eksempel en metode eller et verktøy.
Dokumentere	Å <i>dokumentere</i> er å vise hva vi har gjort, og gjerne også hvordan og hvorfor. Dokumentasjonen kan ha ulik form og vise kvaliteten på en arbeidsprosessen, et produkt eller en tjeneste.
Drøfte	Å <i>drøfte</i> er å belyse en sak ved å trekke fram forskjellige sider av den, og argumentere både for og imot. Drøftingen kan avsluttes med en konklusjon. Å drøfte kan vi gjøre selvstendig og i dialog med andre. Ordskifte mellom flere om et saksforhold kan bety det samme som å diskutere.
Forstå	Å <i>forstå</i> er å oppfatte meningen med noe, skjønne hva som blir kommunisert eller hvordan noe henger sammen.
Gjennomføre	Å <i>gjennomføre</i> er å iverksette, utføre og fullføre, for eksempel en oppgave, en undersøkelse eller et planlagt arbeid.
Gjøre rede for	Å <i>gjøre rede for</i> noe er å gi en faglig begrunnet forklaring av et saksforhold, en problemstilling eller noe vi skal undersøke eller gjennomføre.
Planlegge	Å <i>planlegge</i> er å lage en framdrift for å nå et mål. Planen beskriver hvordan vi har tenkt å gå fram for å oppnå målet, og kan vise sammenhengen mellom aktiviteter, gjennomføring og mål.
Presentere	Å <i>presentere</i> er å vise, forklare og legge frem et faglig emne eller et produkt. Måten å presentere på kan variere, men målet med en presentasjon er å gjøre emnet eller produktet tilgjengelig for andre. Presentere kan også bety å illustrere og å demonstrere.
Reflektere	Å <i>reflektere</i> er å undersøke og tenke gjennom ulike sider ved egne eller andres handlinger, holdninger og ideer. Vi kan også reflektere over et saksforhold, praktiske aktiviteter eller egen læring. Refleksjon innebærer å prøve ut egne tanker og holdninger for å utvikle bedre innsikt og forståelse.
Samarbeide	Å <i>samarbeide</i> innebærer å jobbe sammen med andre for å oppnå en felles forståelse eller et felles mål.

Arbeidsark

